

MOPS.0711.A.7.2015

Przewodnicząca
Rady Miejskiej Łomży

Wniosek

Na podstawie art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej przedkładam sprawozdanie z realizacji zadań pomocy społecznej za 2014 rok celem przyjęcia sprawozdania przez Radę na najbliższej sesji Rady Miejskiej Łomży.

z up. PREZYDENTA MIASTA

dr Agnieszka Barbara Muzyk
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

**SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOMŻY
za 2014 rok**

Spis treści

I. STRUKTIURA ORGANIZACYJNA	3
1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	3
1.2 Klub Seniora.....	3
1.3 Ośrodek Interwencji Kryzysowej	3
1.4 Noclegownia dla bezdomnych.	3
II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OSRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	5
2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5
2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	6
2.3 Domy Pomocy Społecznej.....	7
2.4 Ośrodki wsparcia- Klub Seniora.....	7
2.5 Rodziny zastępcze	8
III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH	9
3.1 Program korekcyjno-edukacyjny	9
3.2 Procedura Niebieskie Karty	9
3.3 Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	10
3.4 Ośrodek Interwencji Kryzysowej	11
3.5 Procedura Niebieskie Karty	12
IV. POMOC ŚRODOWISKOWA.....	12
4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej.....	13
4.2 Kontrakt socjalny	14
V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	15
5.1 Zasiłki celowe.....	15
5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.....	15
5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa	16
5.4 Dodatki i ryczałty mieszkaniowe.....	16
VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	17
6.1 Noclegownia dla bezdomnych	17
6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych	18
6.3 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa	18
6.4 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18
6.5 Pomoc państwa w zakresie dożywiania.....	19
6.6 Praca socjalna	20
6.7 Mieszkania chronione	21
VII. POMOC CUDZOZIEMCOM	21
VIII. PRACE SPOŁECZNIE UZYTECZNE	23
IX. PROJEKT SYSTEMOWY - EFS - Nowa droga do sukcesu.....	23
X. REALIZACJA PROGRAMU WOLONTARYSTYCZNEGO.....	25
XI. WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	25
XII. WNIOSKI KOŃCOWE	27

I. STRUKTIURA ORGANIZACYJNA

1.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- Dyrektor
- Z-ca Dyrektora

- Dział Księgowo-Finansowy
- Dział Organizacyjno-Administracyjny
- Dział Pracy Środowiskowej
- Dział Świadczeń Środowiskowych
- Biuro Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Samodzielne stanowisko pracy (koordynator ds. komputeryzacji, radca prawny)

1.2 Klub Seniora

1.3 Ośrodek Interwencji Kryzysowej

1.4 Noclegownia dla bezdomnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową Gminy-Miasta Łomży –miasta na prawach powiatu.

Na dzień 31.12.2014 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łomży zatrudnionych było 61 osób na 52,5 etatu, w tym 2 osoby w ramach robót publicznych i 5 osób na zastępstwo.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art.2.1)¹

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej art. 3.1,2 „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspakajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem²

Pracownicy socjalni zajmują się problemami, które zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i starają się łagodzić i rozwiązywać różne sytuacje problemowe. Działania podejmowane są

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

² Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

w dwóch płaszczyznach: pomocy finansowej dla rodzin, które z różnych względów są niewydolne ekonomicznie, oraz wsparcia w zakresie pokonywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego ustalenie diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do ustalenia planu pracy i udzielenia pomocy rodzinie lub osobie.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzystał z bogatej oferty bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku w ramach projektu systemowego „Bądź Aktywny, Bądź najlepszy”.

Szkolenia pracowników w 2014 roku.

1. Praca z dzieckiem i osobą agresywną – 4 osoby
2. Mediacje rodzinne – 1 osoba
3. Rozwiązywanie konfliktów i mediacje międzykulturowe – 1 osoba
4. Socjoterapia – 3 osoby
5. Wizyty studyjne: Prezentacja dobrych praktyk w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem – 4 osoby, organizowanie społeczności lokalnej – 1 osoba, w zakresie aktywizacji społeczno-ekonomicznej na przykładzie ekonomii społecznej- 1 osoba, w zakresie wspierania osób starszych i niepełnosprawnych –1, dobre praktyki w obszarze współpracy instytucjonalnej – 1 osoba
6. Szkolenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień- 1 osoba
7. Interwencja kryzysowa. Podstawy profesjonalnej pomocy – 3 osoby
8. Analiza przypadku bezrobotnego klienta pomocy społecznej – 2 osoby
9. Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - 2 osoby
10. Standardy pracy socjalnej z osobami bezdomnymi – 5 osób
11. Seminarium „procedura odbierania dziecka” – 6 osób
12. Praca z osobą zaburzona psychicznie i jej rodziną – 8 osób

Ponadto 2 osoby są w trakcie specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OSRODEK POMOCY SPOŁECZNEKJ

2.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

W ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2014 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane były następujące programy:

1. *„Udzielenie pomocy rzeczowej dzieciom i młodzieży z rodzin, w których istnieje problem alkoholowy”*,

Adresatami programu były dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy i zjawisko przemocy domowej.

Zorganizowano imprezę wyjazdową z okazji Dnia Dziecka – 50 osobowa grupa wyjechała na wycieczkę do Trojanowa. Program wycieczki zawierał zwiedzanie Farmy Iluzji. Podczas wycieczki dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę i pełnowartościowe posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek i gier planszowych, drobny sprzęt sportowy.

Zapewniono 26-u dzieciom możliwość uczestniczenia w wypoczynku letnim, kolonii organizowanych przez TPD i Caritas co umożliwiło dzieciom wyjazd do miejscowości położonych w górach, nad morzem i nad jeziorem. Dzieci wypoczywające w okresie letnim na koloniach finansowanych ze środków Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej uczestniczyły w warsztatach profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zadanie obejmowało promocję zdrowia, kształtowanie prawidłowych postaw i sposobów komunikacji oraz profilaktykę uzależnień w formie warsztatów. Program został opracowany na bazie materiałów dydaktycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zorganizowano imprezę wyjazdową – 50-cio osobowa grupa dzieci wyjechała na wycieczkę do Warszawy. Program wycieczki zawierał pobyt w Centrum Nauki „Kopernik” Uczestnicy mieli zapewnione uczestnictwo w seansie Astronauta w Planetarium mówiące o znaczących wydarzeniach historycznych dotyczących podboju kosmosu i lotów międzyplanetarnych, zjawisk zachodzących w organizmie człowieka przebywającego w statku kosmicznym oraz wejście na wystawę stałą Centrum Nauki. Podczas wycieczki dzieci miały zapewnioną wykwalifikowaną opiekę i posiłki. Wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali prezenty w postaci książek, gier planszowych, artykułów szkolnych i słodczy.

Zorganizowano również spotkanie z Mikołajem, podczas którego 90 dzieci otrzymało paczki ze słodyczami, gry, książki i koce.

Ogólny koszt programu wyniósł 50 472 zł

2. *Wsparcie działań lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*” działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej,

Zapewniono pracownikom socjalnym MOPS, członkom Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grupom roboczym udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz dotyczących innych szkodliwych zjawisk. Zorganizowano 2 szkolenia, w których udział wzięły osoby realizujące procedurę Niebieska Karta: pracownicy socjalni, pedagodzy łomżyńskich placówek oświatowych i funkcjonariusze Policji. Dodatkowo 1 osoba ukończyła Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sfinansowano koszty wyjazdu i pobytu na szkoleniu.

W ramach programu zostały zakupione kalendarze pracownika socjalnego na 2015 rok, literatura fachowa oraz ulotki, broszury i plakaty dotyczące zjawiska przemocy, które rozprowadzono w miejscach realizującą procedurę NK. Wyposażono stanowisko pracy do obsługi Niebieska Karta w meble.

Koszt programu wniósł 27 834 zł

3. *„Wsparcie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Łomży” realizowany przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży.*

Program „Wsparcie działań Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Łomży ” ma na celu umożliwienie przeszkolenia i doskonalenia kompetencji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innym kryzysowym zjawiskom społecznym.

Środki w wys. 14 000 zł wydano na szkolenia z superwizji pracy nad przemocą domową dla pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Pokryto także koszty delegacji i zakwaterowania podczas szkoleń w wysokości 930 zł. Zostało przeszkolonych 7 pracowników.

Ogólny koszt realizacji powyższych programów wyniósł 84 716 zł w tym własny 21 179 zł, tj 25% wartości kosztów.

2.2 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W mieście funkcjonuje Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza łącząca w sobie dwie funkcje tj. socjalizacyjną i interwencyjną, posiadająca łącznie 24 miejsca (19 w grupie socjalizacyjnej i 5 w grupie interwencyjnej), w której wg stanu na 31.12.2014 roku umieszczonych było 7 dzieci z Łomży. Pozostałe dzieci pochodziły z terenu innych powiatów (najwięcej z powiatu łomżyńskiego ziemskiego 7 dzieci oraz z Kolna, Ostrołęki, Siemiatycz, Sejn i Augustowa). Inne powiaty zgodnie z zawartymi porozumieniami ponoszą pełne koszty pobytu „swoich” dzieci w placówce.

W przypadku osiągnięcia pełnoletniości, wychowankowie opuszczający placówkę opiekuńczo-wychowawczą mają prawo ubiegać się o wsparcie mające na celu pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężna na usamodzielnienie lub zagospodarowanie. W 2014 r. takiej pomocy udzielono 3 osobom: dwie osoby otrzymywały pomoc na kontynuowanie nauki w wys. 500 zł. miesięcznie na

ogólna kwotę 9000 zł. Jedna osoba skorzystała z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w wys. 6600 zł. (ta sama osoba co otrzymała pomoc na kontynuowanie nauki) i 1 osoba otrzymała pomoc na zagospodarowanie w wys. 1500 zł.

2.3 Domy Pomocy Społecznej

Wg stanu na dzień 31.12.2014 roku z terenu m. Łomża przebywało w DPS 58 osób w tym 6 w Łomży, ul. Polowa 39, którego organem prowadzącym jest miasto Łomża. W 2014 r. tut. Ośrodek wydatkował na dofinansowanie pobytu tych osób (poza DPS w Łomży) kwotę 1.277.296 zł.

W przeciągu całego 2014 roku umieszczono 8 osób:

- 2 osoby w DPS dla osób w podeszłym wieku
- 2 osoby w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 1 osobę w DPS dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie,
- 2 osoby w DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
- 1 osobę dla osób przewlekle somatycznie chorych

Obecnie na umieszczenie oczekuje 3 osoby.

W ostatnich latach obserwuje się bardzo silną tendencję wzrostową zapotrzebowania na miejsca w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Ma to związek ze starzeniem się społeczeństwa, przedłużającą się średnią życia i występującymi chorobami wieku starszego (zniedołężnienie, demencja itp.).

2.4 Ośrodki wsparcia- Klub Seniora

„Klub Seniora” działa za zasadach dziennego pobytu. Jest ośrodkiem wsparcia, którego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. Oprócz korzystania z posiłków seniorzy mają możliwość udziału w różnych zajęciach kulturalno-oświatowych.

W 2014 roku z posiłków korzystało średnio 98 osób (śniadania i obiady) w tym nieodpłatnie średnio 50 osób. Wydano 34 891 posiłków, średnio miesięcznie 2 908.

Klub Seniora jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów.

W 2014 roku Klub Seniora współpracował z:

- Biblioteką Publiczną w Łomży ul. 3 Maja- spotkania z książką, edukacja komputerowa
- Przedszkolem Nr 2 oraz przedszkolem „Wesołe Słoneczko” – występy na świętach okazjonalnych
- z ogniskiem misyjnym ze Szkoły Podstawowej Nr 2
- Zespołem Szkół Specjalnych w Łomży- festyn ludowy z okazji Dnia Ziemi
- Regionalnym Ośrodkiem Kultury- zaproszenia na festiwal ludowy w Zbójnej
- Klubem Seniora z Grajewa /wymiana doświadczeń kulturalnych i towarzyskich/

- Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów -występ zespołu Senior Vita w Teatrze Lalek na obchodach Dnia Matki i Ojca
- Policją - wykłady na temat okradania seniorów np. metodą „na wnuczka”, „hydraulika”, „na wnuczka i policjanta”
- Kolneńskim Ośrodkiem Kultury i Sportu - festiwal ludowy i konkurs taneczny
- Muzeum Północno-Mazowieckim- prelekcja pt.” Spacerkiem po Łomży”

W ramach działalności Kulturalno Oświatowej Seniorzy uczestniczyli:

- wycieczka do Warszawy, wyjście do kina i na kabarety
- ognisko w Morgownikach
- spotkanie z dietetykiem i kosmetyczką
- uczestnictwo zespołu z KS MOPS „Senior Vita „ oraz „Retro Band” w wielu uroczystościach wewnętrznych.
- w różnych uroczystościach okazjonalnych: Dzień babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dni Seniora, Wigilia, Sylwester.

Ponadto seniorzy brali udział w zajęciach komputerowych, plastycznych, gimnastycznych, muzycznych i spotkaniach biesiadnych. W Klubie Seniora istnieje kółko brydżowe i szachowe. W 2 i 4 sobotę miesiąca duża grupa seniorów uczestniczyła w wieczorkach tanecznych. Łącznie z działalności klubu skorzystało 160 osób.

Na dzień 31.12.2014 r. zatrudnionych było 10 osób na 7,5 etatu, w tym 2 osoby na zastępstwo.

Na utrzymanie Klubu Seniora wydatkowano kwotę w wys. 515 029 zł.

2.5 Rodziny zastępcze

Rodzinną pieczę zastępczą jest formą sprawowania opieki nad dzieckiem całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, lub dzieckiem niedostosowanym społecznie. Rodzina zastępcza ma zapewnić dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia w tym warunki bytowe, zaspakajanie indywidualnych potrzeb dziecka, zainteresowań oraz odpowiednie warunki do wypoczynku, nauki itp.

Organizatorem pieczy zastępczej w Łomży jest powołane w tym celu Centrum Pieczy Zastępczej. MOPS zapewnił obsługę administracyjno-prawną świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych. Świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka otrzymało 36 rodzin zastępczych na 77 dzieci na kwotę łączną 939 994 zł.

Usamodzieliło się i kontynuowało naukę 10 osób - to pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych pochodzący z Łomży – otrzymało pomoc na kontynuowanie nauki na kwotę 55.200 zł.

Pomoc pieniężną na zagospodarowanie wypłacono dla 3 wychowanków rodzin zastępczych na kwotę 4 500 zł. W 2 przypadkach udzielono wychowankom pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w wys. 8241 zł.

W 2014 roku funkcjonowało jak dotychczas 5 rodzin zastępczych zawodowych, w tym jedna pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Nadzór merytoryczny nad rodzinami zastępczymi pełni Centrum Pieczy Zastępczej.

III. DZIAŁANIA MOPS W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA SYTUACJI KRYZYSOWYCH

3.1 Program korekcyjno-edukacyjny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży prowadził zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie od marca 2014 r. do października 2014 r.

Koszt programu – 30 000zł.

Zajęcia odbywały się w dwóch grupach:

I grupa w terminie od 07.03.14 r. do 15.06.14 r. Zajęcia rozpoczęło 14 osób, ukończyło 10 osób.

II grupa w terminie od 06.08.14 r. do 30.10.14 r. Zajęcia rozpoczęło 15 osób, ukończyło 10.

Spotkania odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży.

Zajęcia prowadziło 2 psychologów, podczas których omawiano między innymi:

przemoc domową jako zjawisko, problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich, asertywność, konstruktywne metody wyrażania uczuć, trening kontroli złości i agresji, trening umiejętności prospołecznych, partnerstwo, szczerłość i odpowiedzialność w rodzinie, przemoc ekonomiczna i emocjonalna oraz zasady dobrej komunikacji i negocjacji.

3.2 Procedura Niebieskie Karty

W 2014 roku w 179 rodzinach wszczęto procedurę **Niebieskie Karty** zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / Dz U 2005 Nr 180, poz. 1493 z późn.zm /

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” / Dz U 2011 Nr 209, poz. 1245/

Procedurę Niebieskiej Karty wszczynają i realizują przedstawiciele jednostek organizacyjnych:

- Pomocy społecznej / pracownicy socjalni /
- Policji
- Oświaty
- Ochrony zdrowia
- Komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

W ramach procedury Niebieskie Karty pracownik socjalny:

diagnozował sytuację i potrzeby osoby, wobec której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

1. udzielał informacji o możliwościach uzyskania pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz o instytucjach pomocowych, a także możliwościach podjęcia dalszych działań, mających na celu poprawę sytuacji osoby dotkniętej przemocą,
2. organizował niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeśli była niezbędna,
3. zapewniał osobie schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
4. prowadził rozmowy z osobą stosującą przemoc

Pracownik socjalny uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych planując z pozostałymi uczestnikami i osobami, których dotyczył problem - działania zmierzające do likwidacji przyczyn występowania zachowań przemocowych, podejmował działania mające na celu niwelowanie skutków - w zależności od indywidualnych potrzeb i podejmowanych działań, wspierał i monitorował procesy zachodzące w rodzinie we współpracy z przedstawicielami powołanych instytucji. W 2014 roku w ramach określonych procedur pracę z rodzinami dotkniętymi zjawiskiem przemocy prowadzono w 83 grupach roboczych – średnio 30 posiedzeń w miesiącu.

W trakcie prowadzonych działań – członkowie grup roboczych podjęli decyzje o skierowaniu:

- wniosków o podjęcie leczenia odwykowego - 16
- wniosków o skontrolowanie władzy rodzicielskiej – 5
- zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 KK – 1

3.3 Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zarządzeniem Nr 311 dnia 19 grudnia 2012 roku Prezydenta Miasta Łomży powołał Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy rodzinie.

W 2014 roku LZI odbył 10 posiedzeń. Z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub brak zasadności podejmowania działań podjęto decyzję o zamknięciu 141 procedur Niebieskie Karty w tym:

1 procedura z 2011 r.

36 procedur z 2012 r.

69 procedur z 2013 r.

72 procedury z 2014 r.

3.4 Ośrodek Interwencji Kryzysowej

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej pracuje 7 osób, które są zatrudnione na 6 etatów, w tym 1 osoba na zastępstwo.

Na obsługę prawną w OIK zawarto umowę z Kancelarią Adwokacką w wymiarze 6 godzin tygodniowo.

W ramach umowy zlecenia zatrudnione były 3 osoby w tym 2 osoby na pełnienie dyżurów w hotelu OIK i 1 osoba do sprzątanía Ośrodka.

W 2014 roku pomocą objęto **351 rodzin – 440 osób**. Udzielono poradnictwa 355 kobietom, 85 mężczyznom oraz 49 dzieciom.

Wśród problemów klientów zgłaszających się do Ośrodka wyodrębniono:

- przemoc w rodzinie – 262 osoby,
- problemy alkoholowe w rodzinie – 182 osoby
- problemy wychowawcze – 65 osób
- konflikty małżeńskie – 184 osoby,
- problemy emocjonalne – 188 osób,
- problem alkoholowy własny – 21osób
- problem z własnym zdrowiem psychicznym – 22 osoby
- bezdomność – 3 osoby,
- myśli samobójcze - 2 osoby
- żałoba – 2 osoby
- problem z uzależnieniem (narkotyki, hazard) – 13 osób
- inne – (choroby własne, lub członka rodziny, problemy zdrowia psychicznego)-27 osoby

Poradnictwo

W 2014 roku udzielono łącznie 2313 porad specjalistycznych. W związku z przemocą w rodzinie udzielono 842 porady.

Rodzaje i liczba porad:

a/ socjalne- 1061

b/ psychologiczne- 859, w tym dzieciom 105,

c/ pedagogiczne 245, w tym dzieciom 41 porad,

d/ prawne – 148.

Z hostelu OIK skorzystało 24 osoby – 1304 osobodni tj. 8 matek z 12 dziećmi i 4 osoby samotne.

Z powodu doświadczania przemocy w rodzinie ze schronienia skorzystało 15 osób.

Inne problemy klientów hostelu, którzy skorzystali ze schronienia w trybie interwencyjnym to: bezdomność 7 osób, trudne warunki mieszkaniowe 2 osoby. Przeprowadzono 25 spotkań pedagogicznych ze społecznością hostelu.

3.5 Procedura Niebieskie Karty

Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej wszczęli 25 procedur Niebieskie Karty. Uczestniczyli w grupach roboczych Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

pracownicy socjalni uczestniczyli w 79 grupach roboczych -195 posiedzeń.

psycholodzy uczestniczyli w 46 grupach roboczych, 67 posiedzeń,

pedagog uczestniczył w 4 grupach roboczych - 5 posiedzeń.

Kierownik ośrodka jest członkiem Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego: w wskazanym okresie odbyło się 13 posiedzeń LZI.

W ramach działalności przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec dzieci Ośrodek prowadził:

1. warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców (2 edycje wiosna, jesień) w których wzięło udział 17 osób. Łącznie 30 godzin warsztatów.

2. programy edukacyjno-rozwojowe dla dzieci ofiar przemocy w rodzinie zamieszkałych w hotelu. Łącznie przeprowadzono 8 spotkań, w których wzięło udział 5 dzieci.

Szkolenia

Ośrodek zrealizował 3 spotkania edukacyjne:

1/ szkolenie dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ze Stowarzyszenia „Dlatego Warto” skorzystało 25 osób

2/ szkolenie dla terapeutów zajęciowych ze Stowarzyszenia „Dlatego Warto”. Skorzystało 23 osoby,

3/ szkolenie dla kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Łomży – skorzystało 33 osoby.

W ramach projektu z funduszu Przeciwalkoholowego 7 pracowników Ośrodka dokształcało się zawodowo poprzez uczestniczenie w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innym szkodliwym zjawiskom i patologiom.

IV. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc społeczna jest ściśle uzależniona od innych dziedzin polityki społecznej takich jak: zdrowie, oświata, czy polityka społeczna. Ma to związek z jednym z zadań pomocy społecznej polegającym na umożliwieniu osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać. Celem strategicznym realizowanym przez MOPS jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwo w życiu społecznym.

W zakres pomocy środowiskowej wchodzi:

- pomoc materialna
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne
- poradnictwo prawne, i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnień.

4.1 Charakterystyka klientów pomocy społecznej

Realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2014 roku z pomocy MOPS w Łomży skorzystało **2615** osób - **1732 rodziny** – 4145 osób w rodzinach.

Zasoby mieszkaniowe:

Łomżyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa – 313 osób

Spółdzielnia Perspektywa – 151 osób

Mieszkania Komunalne – 420 osób

Domki jednorodzinne – 206 osób

Mieszkania wynajmowane (stancje) – 206 osób

Inne – 110 osób

Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilka przesłanek:

- **ubóstwo – 1393 osoby**
- bezdomność- 31 osób
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 95 w tym wielodzietność- 56 osób
- bezrobocie – 1014 osób
- niepełnosprawność – 475 osób
- długotrwała choroba - 380 osób
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 188 w tym: rodziny niepełne -146, rodziny wielodzietne – 51 osób
- alkoholizm – 61 osób
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 18 osób
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 15 osób
- sytuacja kryzysowa – 20 osób

- przemoc w rodzinie – 18 osób
- sytuacja kryzysowa – 27 osób

Analizując powyższe przesłanki to w większości **ubóstwo** było przyczyną korzystania z pomocy społecznej. W głównej mierze **bezrobocie** wpłynęło na szerzenie się ubóstwa. Najbardziej narażone na długotrwałe ubóstwo były rodziny wielodzietne, niepełne, z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz uzależnieniem.

Utrata źródeł dochodu powoduje, że dla znacznej części ludności zasiłki z pomocy społecznej stają się głównym źródłem utrzymania. Z analizy dokumentów wynika, że dla **517** rodzin zasiłki z pomocy społecznej stanowiły główne źródło utrzymania.

Dla 253 rodzin głównym źródłem utrzymania były świadczenia rodzinne, dodatek mieszkaniowy dla 189 rodzin, renta, emerytura dla 196 rodzin, wynagrodzenie za pracę – 264 rodziny, zasiłek z PUP – 30 rodzin, alimenty 118 rodzin, zasiłek pielęgnacyjny -165 rodzin.

4.2 Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny (art.6 pkt.6)³

Kontrakt socjalny jest jednym z instrumentów pracy socjalnej. Wskazuje osobie lub rodzinie kierunki działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa lub szkoleń oraz pomocy finansowej, jak również określa sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego.

W swojej formie kontrakt jest sprecyzowanym zapisem zobowiązań dwóch stron, pracownika socjalnego, reprezentującego daną instytucję i klienta pomocy społecznej. Powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta.

W 2014 roku pracownicy socjalni zawarli 233 kontrakty socjalne. Kontrakty dotyczyły m.in. podjęcia prac społecznie użytecznych, zdobycia kwalifikacji zawodowych, ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania alimentów, dodatku mieszkaniowego, podjęcia leczenia odwykowego.

³ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

V. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Świadczenia pieniężne otrzymało – 2072 osoby

5.1 Zasiłki celowe

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy przyznaje się w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, opału, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw mieszkań, a także kosztów pogrzebu.⁴

Zasiłki celowe i w naturze ogółem otrzymało 1899 rodzin, w tym zasiłki specjalne celowe – 216 rodzin. Zasiłki przeznaczony były na:

- opał – 647 rodziny
- żywność – 703 rodziny
- leki, leczenie -360 rodzin
- wydatki mieszkaniowe – 243 rodziny
- odzież obuwie – 339 rodzin
- potrzeby bieżące – 58 rodzin
- sprzęt gospodarstwa domowego – 35 rodzin
- remonty – 10 rodzin
- kolonie – 8 rodzin
- wyprawka szkolna- 143 rodziny
- inne – 209 rodzin.

Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 883 345 zł. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę – 465zł
Ponadto wykonano usługi pogrzebowe dla 8 osób w tym dla 2 usługi osobom bezdomnym. Na realizację zadania wydano 9 729 zł.

5.2 Zasiłki okresowe finansowane z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarujące – 542 zł
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny- 456 zł

Z zasiłków okresowych skorzystało 1 295 osób – 3400 osób w rodzinie. Wypłacono 6 587 świadczeń. Wydatkowano kwotę w wys. 2 363 712 zł. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę – 359 zł. Zasiłek wypłacany był przez okres ok. 5 miesięcy.

⁴ Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r Dz.U z 2015r poz. 163.

Zasiłki okresowe przyznane były z powodu:

- bezrobocia – 998
- długotrwałej choroby – 81
- niepełnosprawności – 86
- inne powody – 130

5.3 Zasiłki stałe - zadania własne finansowane z budżetu państwa

Zasiłek przysługuje

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłki stałe otrzymało 317 osób - wypłacono 3238 świadczeń w tym:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 252 osoby
- pozostającej w rodzinie – 69 osób

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 344 400 zł – 3238 świadczeń.

5.4 Dodatki i ryczałty mieszkaniowe

Dodatki i ryczałty mieszkaniowe były opłacane przez MOPS w Łomży do końca marca 2014r.

Z tej formy pomocy średnio skorzystało 257 rodzin, z tego:

- dla 73 rodzin z MPGKiM
- dla 156 rodzin ze Spółdzielni Mieszkaniowych
- dla 28 rodzin – inni administratorzy

Wydatkowano kwotę w wys. 745 168 zł

VI. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Świadczenia niepieniężne otrzymało 1699 osoby- 1094 rodziny

6.1 Noclegownia dla bezdomnych

W Noclegowni dla bezdomnych na 31.12.2014 roku zatrudnione było 5 osób na 3,75 etatu.

Ze schronienia skorzystało 26 osób, (wydane decyzje administracyjne)- liczba świadczeń 2 932

Fizycznie skorzystało 41 osób w tym 4 kobiety

Przedział wiekowy osób:

od 18 lat - 1

od 19 do 40 lat - 9

od 41 do 60 lat - 27

od 61 do 64 lat - 3

od 65 do 74 lat - 1

Z ogrzewalni skorzystało 124 osoby - 1 062 osobodni.

Średnio każdego dnia przebywało 11 osób.

Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości.

Zadaniem priorytetowym pracowników Noclegowni jest zmniejszenie i wyprowadzenie osób ze stanu bezdomności, udzielenie osobom takiego wsparcia by możliwe było ich pełne samodzielne życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Szczególne działania to profilaktyka zapobiegająca zagrożeniom społecznym – kierowanie do ośrodków leczniczo-uzależnień oraz aktywizacja osób.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej to:

- integracja ze społeczeństwem,
- prowadzenie działań edukacyjnych,
- pomoc w uzyskaniu niezbędnych dokumentów, zaświadczeń, ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc i wspieranie w trudnych sytuacjach rodzinnych
- motywowanie do zmiany sposobu życia.

Ponadto od grudnia 2014 roku w każdy piątek odbywają się spotkania osób bezdomnych z przedstawicielami grupy Odnowy w Duchu Świętym. Czytane jest Pismo Święte, organizowane są spotkania z Ojcami Klasztoru Kapucynów w Łomży. Podczas spotkań poruszane są różne tematy np. uzależnienia, zdrowie, patriotyzm Polaków itp.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej przez pracowników noclegowni 7 osób usamodzielniało się i obecnie przebywają poza Ośrodkiem. 7 osób podjęło pracę, 1 osoba otrzymała mieszkanie, 1 osoba opuściła noclegownię na skutek porozumień rodzinnych.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 172 334 zł.

6.2 Składki na ubezpieczenia społeczne za podopiecznych

W 2014 r. opłacono składkę zdrowotną za:

- 319 osób (2996 składek) pobierających zasiłek stały – 117 083 zł
- 15 uczestników CIS – (121 składek) – 5 760 zł
- 5 cudzoziemców na kwotę (38 składek) – na kwotę 1 809 zł

6.3 Poradnictwo specjalistyczne i interwencja kryzysowa

Z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 407 rodzin. Pracownicy socjalni brali udział także w różnych interwencjach kryzysowych. Interwencja odbyła się w 187 rodzinach.

6.4 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w środowisku. Taką pomoc świadczyły opiekunki domowe zatrudnione w MOPS.

W ramach zadań własnych w 2014 roku. było zatrudnionych 48 opiekunek domowych na 46 etatów, w tym 1 osoba na zastępstwo i 1 osoba w ramach robót publicznych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Usługami opiekuńczymi objęto 93 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu usług opiekuńczych wyniosła 78 976. Koszt zadania wyniósł – 1 471 629,54 zł

W ramach usług specjalistycznych w 2014 roku było zatrudnione 4 opiekunki na 3,5 etatu.

Usługami specjalistycznymi objęto 4 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 6 384. Ogólny koszt zadania wyniósł 124 258,20 w tym udział własny 13 332 zł.

6.5 Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest Programem wieloletnim. Art.2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego celem Programu jest:⁵

1. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnieniu posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich,
2. długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
3. upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
4. poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach
5. rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące w szczególności:

- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:
 - a). dzieciom do 7 roku życia,
 - b). uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej
 - c). osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach (art. 7 ustawy o pomocy społ.)

Ogółem z programu dożywiania skorzystało **1 590 osób**.

Z posiłków skorzystało 863 osoby (wydano 108 893 obiadów) w tym :

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 285 dzieci
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 578 dzieci

W 2014 roku wypłacono zasiłki celowe w kasie MOPS na zakup żywności. Z tej formy skorzystało 242 osoby. Ponadto 727 osób otrzymało pomoc rzeczową (paczki żywnościowe na święta Bożego Narodzenia).

Ogólny koszt programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł **605 832 zł** w tym:

- posiłki – 420 493 zł
- zasiłek celowy na zakup produktów żywnościowych – 74 363 zł
- pomoc rzeczowa - 110 976 zł

Program realizowany był w 28 punktach żywieniowych w tym:

⁵ Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r o ustanowieniu wieloletniego „Programu państwa w zakresie dożywiania”

- szkoły – 11
- przedszkola – 15
- żłobki – 1
- inne – 1

6.6 Praca socjalna

Działania pracowników socjalnych to nie tylko wypłata świadczeń pieniężnych, ale przede wszystkim praca socjalna mająca na celu zapobieganie trudnym sytuacjom i pomoc w prawidłowym rozwoju rodziny. Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej)⁶

Pracą socjalną objętych zostało 1774 rodziny w tym 233 rodziny w oparciu o kontrakt socjalny.

Praca socjalna dotyczyła:

- edukacji prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych
- pomocy w dotarciu do poradnictwa specjalistycznego, uzyskaniu przysługujących świadczeń, dodatku mieszkaniowego,
- informowania o ofertach pracy, przeprowadzano rozmowy z pracodawcami, informowano o szkoleniach zawodowych organizowanych w PUP, motywowano do uczestnictwa w projekcie EFS, udzielano pomocy w poszukiwaniu pracy, kierowano do CIS
- kierowania bezrobotnych na prace społecznie użyteczne
- informowania o możliwościach leczenia uzależnień, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- współpracy z instytucjami (Policja, Sąd, Straż Miejska, Szkoły) i organizacjami społecznymi (PKS, CARITAS, TPD, EDUKATOR, BPO, OCALENIE) mającymi wpływ na udzielenie pomocy rodzinom.
- przyjmowanie przez pracownika socjalnego funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej oraz kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w związku z ubieganiem się osób o świadczenia pielęgnacyjne

W wyniku pracy socjalnej 28 osoby podjęły leczenie odwykowe, 162 osoby otrzymało przysługujące świadczenia, 46 osób uzyskało stopień niepełnosprawności, 435 osób podjęło prace sezonowe, społecznie użyteczne, roboty publiczne, CIS i inne, 6 osób umieszczono w DPS, 130 osób podniosło kwalifikacje poprzez uczestnictwo w projekcie aktywizującym bezrobotnych.

Ponadto pracownicy socjalni pomagali przy pisaniu pism procesowych i wniosków oraz wypełnianiu różnych dokumentów.

6.7 Mieszkania chronione

Na terenie miasta Łomży znajdują się 4 mieszkania chronione;

Mieszkanie chronione przy ul. Dwornej 71/5 przeznaczone jest dla ofiar przemocy opuszczających Hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej (ofiar przemocy).

Mieszkanie na ul. Polnej 16 /66 stworzono dla osób bezdomnych, z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających zakład dla nieletnich, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, noclegownie oraz cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mieszkanie na ul. Polnej 16 na zabezpieczenie potrzeb pieczy zastępczej dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze,

Mieszkanie na ul. Wojska Polskiego 27/5 przeznaczone na zabezpieczenie potrzeb osób opuszczających Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą w Łomży.

MOPS poniósł koszty utrzymania ww. lokali tj. czynsz i media – w wys. 5 144 zł. Obecnie w mieszkaniu chronionym przy ul. Polowej 16/66 zamieszkuje 1 rodzina – matka samotna z 2 dzieci.

VII. POMOC CUDZOZIEMCOM

Ar. 91.1 i art. 92.1 ustawy o pomocy społecznej cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy.

Pomoc obejmuje:⁷

1. Świadczenia pieniężne przeznaczone:

- a/ na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
- b/ pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U.z 2015r poz..163

2. opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
3. pracę socjalną
4. poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne
5. udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi,
6. inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

W 2014 roku pomocą integracyjną objęto 14 osób - 5 rodzin. Wyplacono 112 świadczeń w tym 12 świadczeń dla cudzoziemca ze statusem uchodźcy na kwotę 13 800zł i 100 świadczeń dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą na kwotę 66 390 zł.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej art. 18.1 p 8 do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

„przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”⁸

W okresie objętym sprawozdaniem objęto pomocą 10 rodzin (47 osób) z pobytem tolerowanym. Pomocy udzielono w formie zasiłku celowego, z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb (dopłata do wydatków mieszkaniowych, żywność, leki, ubranie, itp). Pomoc świadczona była w okresie od kwietnia do grudnia 2014 r. Wyplacono 49 świadczeń na kwotę 43 500 zł.

Praca socjalna oraz działania skierowane na rodzinę obejmowały:

- pomoc w wynajęciu mieszkania, negocjowanie ceny z właścicielem,
- pomoc w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym
- pomoc w zakresie kontaktów z lekarzem pierwszego kontaktu
- pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych,
- stały kontakt z pedagogiem szkolnym celem poprawy frekwencji oraz wyników nauczania dzieci
- pomoc dzieciom w nauce, zaangażowanie wolontariuszy
- kontakt z pedagogiem szkolnym,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w szukaniu pracy, rozmowy z pracodawcami
- współpraca z fundacją „OCALENIE”- wskazanie możliwości pomocowych

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej Dz.U.z 2015r poz. 163

- pomoc finansowa
- inna pomoc w zależności od potrzeb rodziny np. wydanie skierowania do CARITAS celem otrzymania żywności, przekazanie odzieży pozyskanej od osób prywatnych itp.

VIII. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz powiatowym urzędem pracy. Osoba skierowana do realizacji prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu, za określonym wynagrodzeniem za każdą godzinę pracy. Pomiędzy zaangażowanymi stronami nie występuje stosunek pracy.

Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Praca społecznie użyteczna jest także jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia.

W ramach prac społecznie - użytecznych zatrudnionych było 21 osób:

- MPGKiM- 5 osób (prace porządkowe)
- MOPS – 15 osób (opiekunki domowe, sprzątanie biura, pracownik gospodarczy)
- PCK – 1 osoba (sprzątanie biura)
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – 1 osoba (pracownik gospodarczy)
- Państwowe Przedszkole nr 14 – 2 osoby (pracownik gospodarczy)

Łącznie przepracowano 5 453 godziny. Koszt zadania – 43 742 zł.

Postrzegane korzyści z programu to:

- możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych bez płacenia podatku i utraty świadczeń socjalnych,
- możliwość „wyjścia do ludzi” i motywacja dbania o siebie,
- większa odwaga w poszukiwaniu pracy,
- większa aktywność i przełamanie przyzwyczajień do rutynowych zajęć.

IX. PROJEKT SYSTEMOWY - EFS - Nowa droga do sukcesu

Zagrożenie ubóstwem i marginalizacja rodziny wymaga odpowiednich działań interwencyjnych, pomocniczych, terapeutycznych i wspierających.

Ważną rolę w tej kwestii spełniają organizacyjno-instytucjonalne strategie państwa oraz pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej. Coraz w większym stopniu wykorzystywane są programy finansowane ze środków Unii Europejskiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po raz kolejny realizuje projekt systemowy.

Projekt „EFS – Nowa droga do sukcesu” dotyczy działania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt realizowany jest w okresie od 01.03.2014 r. do 30.06.2015 r. współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i jest skierowany do osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, którzy nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, o niskich kwalifikacjach zawodowych i osób niepełnosprawnych. To siódmy rok działań MOPS w Łomży w tym zakresie. Obecny projekt do realizacji w roku 2014 i 2015 podzielony jest na dwa moduły.

I Moduł zrealizowany w 2014 roku to Aktywna integracja (54 osoby):

- warsztaty z psychologiem.
- konsultacje indywidualne z psychologiem
- warsztaty z doradcą zawodowym.
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym i psychologiem
- indywidualne porady prawne

Zrealizowane szkolenia zawodowe w I Module:

- prawo jazdy kat. C, C+E dla 3 osób
- pracownik biurowy dla 13 osób
- sprzedawca dla 30 osób
- brukarz dla 4 osób
- staże dla 4 osób po 5 miesięcy.

Każdy stażysta otrzymywał wynagrodzenie w wys. po 1 243 zł. miesięcznie.

Uczestnicy projektu otrzymali materiały szkoleniowe i korzystali z cateringu. Dla 8 dzieci uczestników zostały opłacone koszty przedszkola na czas realizacji projektu.

W ramach działania środowiskowego dla uczestników zorganizowany został wyjazd do teatru Och-Teatr” w Warszawie na spektakl pt. „Uwaga ...Publiczność”.

Na realizację zadania w 2014 roku wydatkowano kwotę w wys. 263 754 zł w tym:

zadania EFS – 236 754 zł

zadania własne – 27 000 zł

Analizując powyższe działania projektowe należy stwierdzić, że wszyscy uczestnicy podnieśli kwalifikacje zawodowe (uzyskali zaświadczenia). Ponadto projekt przyczynił się do;

- nabycia przez uczestników umiejętności pracy w zespole lub pracy indywidualnej
- nabycia umiejętności komunikacyjnych, zwiększenie motywacji

- wzrost zaufania we własne możliwości, przełamanie niechęci do pracy, umiejętności poruszania się na rynku pracy
- umiejętności wypełniania formularzy, sporządzania dokumentów tj. CV, LM,

X. REALIZACJA PROGRAMU WOLONTARYSTYCZNEGO

Uchwałą Nr 133/XVII/11 dnia 30 listopada 2011 roku został przyjęty program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2002-2016.

Głównym celem programu jest zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża
W 2014 roku pracę wolontarystyczną wykonywało **24 wolontariuszy**.

Świadczona pomoc to:

- pomoc dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania – 13
- pomoc w usługach osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózku inwalidzkim – wyjście z domu, wspólny spacer , zagospodarowanie czasu wolnego – 2
- zabawa, wychodzenie na spacer z dzieckiem niepełnosprawnym poruszającym się na wózku inwalidzkim – 1
- pomoc w nauce języka polskiego uchodźcy z Egiptu - 1
- pomoc dzieciom w nauce języka angielskiego – 5. Zajęcia prowadzone były w budynku MOPS w godzinach popołudniowych.
- praca w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym w Szkole Podstawowej nr 7 - 5

Osoby wykonujące działalność wolontarystyczną to głównie studenci i uczniowie szkół średnich.

Wykonując swoje zadania wolontariusze, rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest rozpropagowanie idei wolontariatu i objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych w tym także pomoc rodzicom gdzie znajduje się dziecko niepełnosprawne oraz uczniom mających problemy w nauce.

XI. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi art. 2pkt 2⁹

⁹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2015r poz.163 .

Współpraca pracowników socjalnych z w/w podmiotami polegała na informowaniu o możliwościach uzyskania i opiniowaniu osób zgłaszanych do otrzymania pomocy świadczonej przez te instytucje.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczącymi wprowadzenia ujednoliconych zasad przekazywania żywności dla najuboższej ludności UE w ramach programu unijnego PAED – podstawą do wydania tej formy pomocy są listy sporządzone przez pracowników MOPS w oparciu o ustalone kryteria wyboru beneficjenta. Pomoc rzeczowa w postaci żywności w ramach programu PAED dystrybuowana jest za pośrednictwem CARITAS Diecezji Łomżyńskiej. Pracownicy MOPS kwalifikowały osoby na podstawie określonych kryteriów, żywność była wydawana w parafiach. W 2014 r. skierowano 615 osób do uzyskania tej formy pomocy w czterech parafiach.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano ponad 200 rodzin z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikują listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierują do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby.

W ramach współpracy z PCK Oddział w Łomży - osoby zgłaszające się o pomoc są informowane o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego. W I półroczu 2014 roku utworzona została lista, na podstawie której 60 rodzin zakwalifikowano do uzyskania pomocy w postaci talonów na zakup artykułów spożywczych w okresie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia.

Pracownicy socjalni informowali o możliwościach uzyskania pomocy finansowej oferowanej przez organizacje pozarządowe i tak m.in. weryfikowali i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach prowadzonych programów np. Program „Skrzydła” prowadzony przez Caritas.

W miarę możliwości prowadzone były działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W 2014 roku w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie pomoc rzeczową w postaci nowej odzieży bielizny, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD i Caritas.

Ponadto w ramach współpracy z CARITAS Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był współorganizatorem Olimpiady Integracyjnej, która odbyła się w maju 2014 r. Pracownicy socjalni MOPS weryfikowali dzieci do udziału w Olimpiadzie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas zawodów sportowych. W olimpiadzie uczestniczyło

ponad 50 dzieci beneficjentów MOPS- w wieku szkolnym. Zawody sportowe odbywały się w 3 blokach; konkurencji pływackich, rekreacyjno-sportowych i aranżacji taneczno-muzycznych. Wszyscy uczestnicy Olimpiady otrzymali prezenty w postaci przyborów szkolnych i plecaków, pamiątkowe kubeczki z logo Olimpiady oraz paczki ze słodyczami.

MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez dzieci i młodzież biorące w niej udział, pozwolił na wspólną zabawę i zdrową rywalizację z osobami niepełnosprawnymi. Olimpiada została zorganizowana w związku z obchodami „12 Podlaskich Dni Rodziny”.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

Sprawozdanie za 2014r odzwierciedla realizację działań z zakresu polityki społecznej. Niezbędne są dalsze działania w kierunku rozwoju na rzecz integracji społecznej mieszkańców Łomży.

Problemy związane z bezrobociem, długotrwała choroba, niepełnosprawnością, bezradnością ze sobą powiązane i często występują łącznie.

Ważnym zadaniem na rok 2015 jest:

1. Zwiększenie miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2. Zapewnienie opieki osobom starszym, niepełnosprawnym – zwiększenie zatrudnienia opiekunek domowych ok. 10 osób.
3. Potrzeba utworzenia Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego lub wprowadzenie dwuzmianowej pomocy opiekunek domowych.
4. Zwiększenie środków własnych na zasiłki celowe.
5. Zabezpieczenie środków na wkład własny w przypadku realizacji projektów skierowanych do osób wykluczonych społecznie.
6. Zwiększenie dostępności do mieszkań socjalnych dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą.
7. Rozbudowa bazy lokalowej MOPS lub utworzenie filii MOPS na terenie miasta
8. Podniesienie uposażenia pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
9. Zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych - 5

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak